

JOGÉLET.

A Polgári Jog ötödik évfolyamába lépett. Az új lusztrum külső kifejezése a lap tartalmi bővülése mellett jogéletünk ama kiválóságainak névsora, amely ezuttal először disziti lapunkat. Négy év előtt alapította a Polgári Jogot *Dr. Meszlény Artur* és *Dr. Beck Salamon* vezetése alatt a Civiljogászok Vitatársaságába tömörült fiatal jogásznemzedék. A háboru és a forradalmak pusztításai, a gyászos, igazságtalan trianoni béke után, mikor sokakban megingott a hit a jogban és igazságban, egymásra talált ez a kis társaság a jogtudomány és igazság művészetének önzetlen szeretetében. A merész kezdés, amelyet csak a fiatalság optimizmusa és a jogeszmé iránti törhetetlen hűség éltetett, sikerrel járt és a lap meglepő gyorsan szerzett népszerűséget és megbecsült helyet a hazai jogi irodalomban. Hitünknek és bizalmunknak új erősítése, hogy a kiváló személyiségek, akik e fiatalságnak mintaképei jogi képzettségben, az igazság művészi és emberi szolgálatában egyaránt, most mint szerkesztőbizottság aktív részt vesznek a lap szellemi irányításában. Ékes bizonyossága ez annak a meleg megértésnek, amely a szerkesztőbizottság illusztris tagjaiban a fiatalabb jogásznemzedékekkel szemben él, és mutatja egyben a magyar jogi kultúra folytonosságát, amely az utolsó évek gyászos eseményei, viharai és a nemzetünket ért igazságtalanság ellenére sem pusztulhat el soha, s amelynek egykor — post tot discrimina rerum — a feltámadást is köszönni fogjuk.

Sz—i.

Kamarai választások.¹ Három évenként megelevenedik az ügyvédi közéletnek más időben nagyon is csendes és színtelen porondja. Előkerülnek a fegyvertárból a jól elraktározott vérték és alabárdok meg a szűrőeszközök: itt a gibellinek, ott a welfek — huj, huj, hajrá: folyik a harc, dübörögnek az ágyuk, pukkannak a pusokák. A két szembenálló harci front közül a támadónak, az ellenzékinek élesebb a hangja, súlyosabb a dübörgése, keményebb a harci készsége; míg a kormányzópárt — a hatalom birtokában és védelmében — inkább az elsáncoltság jól bevált taktikájához folyamodik: a kifárasztásban, a hiábavaló támadások önmagától való ellanyhulásában bizakodva.

A régi kamarai regimet támadó ellenzék tulajdonkép és lényegében nem is magát a vezetőséget támadja

¹ Lapunk megjelenésekor a kamarai választások már befejezést nyertek. Ez a tény azonban nem von le semmit a fenti cikknek a napi aktualitáson túlmenő objektív megállapításaiból. (*Szerk.*)

személy szerint, amikor a hadi színtér homlokterébe azt a panaszát állítja, hogy a *kamara mai mivoltában tisztán hivatalos intézmény*, bürokratikus hatóság, amely „fegyelmez, reprezentál és adminisztrál“, de semmiképp sem felel meg azoknak a kívánalmaknak, amelyeket egy a modern kor szellemében dolgozó hivatási (gazdasági) érdekképviselettel szemben támasztani lehet. Például hozzák fel az orvosok, kereskedők, stb. érdekképviselőit és a panaszok végeredményben oda csúcsosodnak ki, hogy a kamara nem tudja, hogy a tagjainak valóban mi fáj a legjobban, alig tart fenn velük közvetlen érintkezést, ellenkezőleg, a hivatalos adminisztráció rendjén a kamara és tagjai közti reláció inkább a hivatal és az ügyfél közti viszonyra emlékeztető módon távolodott el az ideális kívánalmaktól.

Bármennyire is jogos bizonyos fokig az a törekvés, hogy a kamara elsősorban a nehéz viszonyok közepette küzködő ügyvédeknek gazdasági érdekeit istápolja, mégsem hisszük, hogy ez az intenció sikeresen elérhető volna. Az ügyvédi kamara elsősorban a helyi csoportokra oszló ügyvédség autonómiájának gyakorlására hivatott testület, amely a maga törvényszabta feladatainak fogva inkább erkölcsi, mint gazdasági célok megvalósítására van elhivatva. A kamara legfőbb feladata: „az ügyvédi kar erkölcsi tekintélyének ellenőrzése“ (1874 :XXXIV. t.-c. 19. §.) — ami lényegében etikai kérdés. A kamarának bizonyos értelemben a magánérdekek zaján, porán *felül kell emelkednie* és az ügyvédi hivatás nemes kötelességeitől és jogaitól áthatva — kell a közérdeket szem előtt tartania. A kamara igenis hatóság: fegyelmi bíróság, amely az ügyvédség jogos kari érdekei mellett a jogkereső közönség sérelmeit is orvosolni tartozik. A kamara hatósági jellegét az a körülmény is bizonyítja, hogy az igazságügyminiszter felügyelete és ellenőrzése mellett működik, aki a törvénybe ütköző határozatait meg is semmisítheti.

Az ügyvédi kamarát megilleti az a jog és kötelesség, hogy az ügyvédség és a jogos igazságszolgáltatás egyetemes érdekei mellett szót emeljen. Ha azonban kamaránk annalesait lapozzuk, azt láthatjuk, hogy ez sohasem éfemer jelentőségű gazdasági kérdésekben történt, hanem nagy erkölcsi és jogpolitikai háttérű ügyekben. A kamara mindig azt tartotta szem előtt, hogy az ügyvéd a nagyközönségnek, a társadalomnak modern lovagja, aki bizonyos önmegtartóztatással elsősorban ennek a védelmére van hivatva, még a saját érdekének háttérbe szorításával is.

Ez a magasabb szempont nyilatkozik meg a kamarai

fegyelmi bíróság ítélkezéseiben is, amely — minden emberi részvét és megértés mellett is — kérlelhetetlenül üldözte azt az ügyvédet, aki azokról a nagy erkölcsi követelményekről bármily kis mértékben is megfeledezett, amelyeket a hivatás vele szemben támaszt. Valóban: ügyvédnek lenni — ma nehéz és komoly dolog! De egyedül az etikai követelményeknek száz százalékig való megkövetelésével volt lehetséges a túlzusfóltsággal és trianoni megcsenkitással küzködő ügyvédi kart ma is az *ország első és legtekintélyesebb testületének* megtartani, amelynek a tagjai valóban sok mindenről lemondtak, kénytelenek voltak lemondani, csak arról nem mondtak le, amit úgy nevezünk: *honeste vivere*.

Vissza kell utasítani tehát azt a gáncsot, hogy a kamara inkább erkölcsi, mint gazdasági jelentőségű testület. Így van ez valóban, ez a kamara törvényszerű rendeltetése és így van helyesen. A kamarától más cél megvalósítását nem várhatjuk, mint hogy az ügyvédséget kifelé és befelé tekintélynek örvendő, fegyelmezett és hivatásának nemességétől áthatott testületnek megőrizze.

Am itt vannak a gazdasági — mondjuk magyarán —, a *kenyérkérdések*. Ezeknek fontosságát az élet kegyetlensége, az urgens necessitas magyarazza. A legkisebb előnye is, amely az ügyvéd megélhetését előmozdítja és a legcsekélyebb hátráltató momentumnak is az utból való elhárítása — nagy és komoly érdek, hiszen egyedül Budapesten 3100 ügyvédnek és családjának existenciáját érinti. Mindnyájan egyek vagyunk abban a meggyőződésben, hogy igenis nagy szükség van egy háboru utáni értelemben vett ügyvédi (gazdasági) érdekképviseletre, mely bármikor és fesztelenséggel, elfogulatlansággal és ha kell, bizonyos egyoldalúsággal tudjon beleszólni a mi érdekünkben a gazdasági küzdőerők harcába: azonban erre az érdekképviseletre nem a kamara, hanem csakis a szabad egyesületi formában fellépő intézmények sora lehet hivatva, aminő az Országos Ügyvédszövetség, Reformszövetség, Ügyvédotthon, stb.

Az ügyvédi egyesületi és szövetségi élet szabadon, minden béklyó nélkül tudja az érdekképviseletből folyó nagy feladatokat megoldani, amit a kamara hatósági jellege miatt távolról sem bír ugyanily eredménnyel megvalósítani. Gondoljunk csak arra például, hogy a harci és propaganda-eszközök mily korlátolt mérvben állanak a kamara rendelkezésére, viszont az ügyvédi szabadegyesületek teljes mértékben igénybevehetik céljaik eléréséhez a napi és szaksajtót, rendezhetnek ankétokat esetleg nemügyvédek bevonásával is, hatáskörük nincs egy-egy országrész területére korlátozva, érintkezhetnek

a külföldi kartársakkal stb.: mindegyre az ügyvédi kamara képtelen. Kuriózum kedvéért említjük meg, hogy amikor a budapesti kamara az egyik osztrák társ kamarát jubileuma alkalmával üdvözölni akarta, a miniszter ezt a határozatot hatásköri túllépés címén megsemmisítette. Ily intézménytől komoly értelemben vett gazdasági érdekképviselést nem várhatunk.

A választások harci zaja természetesen a *személyi kérdéseket* is érinti, annál is inkább, mert a választók nincsenek zárt listához kötve, hanem az egyes jelöltek iránti bizalom vagy bizalmatlanság — pártoktól függetlenül — teljes szabadsággal nyilatkozhatik meg. Lehet „beírni“ vagy „törölni“ bárkit. Fel is vonul a kortézia, minden eszközzel. Hála Istennek, ezuttal sem lesz aktuális az ügyvédi rendtartásnak az az intézkedése, amely a választmányi megbízatás visszautasítását pénzbírsággal sújtja, mert nincs hiány önként jelentkező jelöltekben. A személyi kérdéseknél bizonyos fokú *kicszerűlésre* vonatkozó kívánalmakat jogosnak tartunk, mert tagadhatatlan, hogy a kamara működésének hasznára válik, ha a vezetőség összetétele időnként lényegesebb változásokon esik keresztül. Éppenséggel nem árt az, ha a tapasztaltabb régi emberek mellé új emberek is kerülnek a kamara vezetőségébe, akik új lelkesedést, új munkakedvet és új szempontokat is hoznak magukkal. Itt kell megemlékeznünk az ifjabb ügyvédi generáció ama kívánságáról, hogy a választmányba az ő köréből is jusson néhány reprezentáns; elvégre a mai fiatalság szakképzettségénél és komolyságánál fogva megérdemli, hogy a képviselőjét elküldje oda, ahol esetleg éppen az ő jövőjéről kell a kamarának döntenie.

Dr. Fränkel Pál.

A Civiljogászok Vitatársaságában dr. Schuster Rudolf, a szab. felsőbiróság ny. elnöke „Vagyoni előny betudása a magánjogi törvénykönyv tervezetében“ címen tartott érdekes, mélyen szántó előadást. A vagyoni előny betudásának eddig még rendszeresen fel nem dolgozott anyagát ismertette a kártérítés és a szolgálati, vállalkozási, bérleti stb. ügyletek keretében. A betudás alapelve az, hogy a helyreállítási igény által a jogosult csak azt kapja meg, ami őt az előbbi helyzetbe visszaállítja, illetve vesztesége egyenértékét megkapja, de az igény nem szolgálhat alapul arra, hogy a jogosult jogtalanul gazdagodjék. *Dr. Meszlény* Artur elnök köszönte meg az előadónak azt az élvezetet és okulást, amit az előadás a hallgatóságnak nyújtott. *Dr. Beck* Salamon szólt hozzá az előadásnak a szolgálati szerződéssel kapcsolatos részéhez. — Egyébként az előadás feletti vitát külön napon folytatják.